

MINISTERSTWO
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Departament Rynku Pracy

DRP-XII.055.1.2022.WP

Warszawa, dnia 31 sierpnia 2022 r.

Pan
Łukasz Szpiec

Dotyczy: Petycje p. Łukasza Spiecy: „W sprawie reformy socjalnej i reformy kulturalnej”

Szanowny Panie,

Przede wszystkim dziękuję za zainteresowanie problematyką społeczną i przekazanie nam swoich propozycji w formie petycji.

Proponuje Pan wprowadzenie Minimalnego Gwarantowanego Dochodu Podstawowego w wysokości 500 zł, jak rozumiem, zamiast świadczeń udzielanych przez ośrodki pomocy społecznej.

W swojej petycji podkreśla Pan, że w zakresie wsparcia społecznego, szczególnie osób będących w trudnej sytuacji materialnej obecny rząd zrobił bardzo dużo.

Natomiast zastępowanie Minimalnym Gwarantowanym Dochodem Podstawowym pomocy społecznej udzielanej przez ośrodki pomocy społecznej różnego szczebla wymagałoby całkowitej przebudowy istniejącego systemu, który w bardzo wielu miejscach dobrze działa. Należy mieć świadomość, że jakiegokolwiek błędy popełnione przy ewentualnym wprowadzaniu zmian w tym zakresie będą skutkowały pogorszeniem się sytuacji osób najsłabszych. Dlatego tego rodzaju działań nie można podejmować pochopnie. Jednocześnie jestem przekonany, że rozumie Pan konieczność przeprowadzania weryfikacji komu jest udzielana pomoc ze środków publicznych, bo ewidentną niegospodarnością byłoby przekazywanie tych środków osobom dobrze sytuowanym. Jednocześnie pragnę przybliżyć Panu obecnie obowiązujące zasady dotyczące pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast) na poziomie gmin. Organy te realizując zadania pomocy społecznej współpracują, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

- Osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc społeczną może zgłosić się do ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania (ośrodki znajdują się w każdej gminie). Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają uprzednio przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Decyzje w sprawach świadczeń pomocy społecznej wydawane są w formie decyzji administracyjnej. Od każdej decyzji służy prawo odwołania.
- Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Od dnia 1 stycznia 2022 r. obowiązują następujące kryteria dochodowe w pomocy społecznej: dla osoby samotnie gospodarującej **776 zł**, dla osoby w rodzinie **600 zł**. Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć kwoty uprawniające do zasiłków okresowego i celowego.

Kolejną Pana propozycją jest wprowadzenie świadczenia pracowniczego w wysokości 500 zł. dla osób zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy. W połączeniu z Minimalnym Gwarantowanym Dochodem Podstawowym dawałoby to 1000 zł zapewniając, Pana zdaniem, zabezpieczenie podstawowych potrzeb. Chcę podkreślić, że zasiłek dla bezrobotnych – świadczenie przyznawane osobom zarejestrowanym w

powiatowym urzędzie pracy na zasadach określonych w art. 71 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wynosi 1304,10 zł przez pierwsze trzy miesiące jego pobierania oraz 1024,10 zł przez pozostały okres posiadania do niego prawa. Jest to kwota wyższa niż proponowana przez Pana. Natomiast przyznawanie 500 zł osobom poszukującym pracy uważam za niecelowe, gdyż są to często osoby pracujące, lecz chcące zmienić pracę albo osoby bez pracy lecz posiadające inne źródła dochodu i dlatego nie mogące się zarejestrować jako osoby bezrobotne. Natomiast osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku mogą korzystać ze środków pomocy społecznej na ogólnych zasadach.

Postuluje Pan wprowadzenie gwarantowanego dodatku do wynagrodzenia w wysokości 500 zł dla osób, które uzyskały pracę przy pomocy urzędu pracy. Przyznawanie takiego świadczenia bez względu na wysokość uzyskiwanego wynagrodzenia uważam za nieuzasadnione. Natomiast art. 48 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przyznaje prawo do dodatku aktywizacyjnego w wysokości 50% zasiłku dla bezrobotnych bezrobotnemu, który podjął zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy i otrzymuje wynagrodzenia niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę. Oczywiście dodatek przysługuje przez jakiś czas.

Kolejną Pana propozycją jest tworzenie Centrów Pracy mających na celu aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych. Obecnie w powiatowych urzędach pracy istnieją centra aktywizacji zawodowej i mają one między innymi za zadanie skupianie się na aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych, a ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określa wiele instrumentów rynku pracy, które mogą być stosowane wobec tych osób.

Natomiast słusznie Pan uważa, iż powiatowe urzędy pracy powinny w jak największym stopniu skupiać się na prowadzeniu skutecznego pośrednictwa pracy.

Odpowiadając na postulat wprowadzenia gwarantowanej minimalnej emerytury dla każdego w wysokości uzależnionej od liczby wnucząt i prawnucząt.

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej pragnie zapewnić, że zabezpieczenie społeczne osób w wieku emerytalnym stanowi jeden z priorytetów Rządu RP.

Konstytucja RP w art. 67 deklaruje prawo obywateli do zabezpieczenia społecznego m.in. „po osiągnięciu wieku emerytalnego”. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. Formy zabezpieczenia, a co za tym idzie również rodzaje świadczeń i warunki nabywania do nich prawa, a także sposób finansowania, mogą być zróżnicowane.

Ubezpieczenie emerytalne jest jedną z form zabezpieczenia społecznego realizowaną w ramach systemu ubezpieczeń społecznych.

System ubezpieczeń społecznych, w tym przede wszystkim powszechny system emerytalny, opiera się na zasadzie ekwiwalentności odprowadzonych składek i należnego świadczenia. Emerytury wypłacane z systemu powszechnego mają charakter indywidualny, a ich wysokość jest ustalana na podstawie wkładu wniesionego w postaci składek. Im bardziej ubezpieczony partycypował w tworzeniu dochodów Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym większym stopniu ma on prawo z nich korzystać w postaci emerytury lub renty.

Zmiany w polskim systemie emerytalnym po 1991 r. wiążą się ze stopniowym przywracaniem systemowi emerytalnemu jego ubezpieczeniowego charakteru.

W nowym systemie emerytalnym, określonym przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504), źródłem finansowania świadczeń emerytalno-rentowych jest fundusz tworzony ze składek pracowników i pracodawców. Rozwiązanie to przesądza o tym, że wysokość emerytury wynika z podejmowanych przez ubezpieczonego działań w okresie życia zawodowego. Z systemu tego usunięto większość elementów nieubezpieczeniowych i socjalnych, tak aby powiązać wysokość przyszłego świadczenia z sumą składek odprowadzanych od przychodów ubezpieczonego w całym okresie jego aktywności zawodowej. Jednocześnie wsparcie o charakterze pozaubezpieczeniowym może być oferowane przez służby pomocy społecznej.

W związku z powyższym wprowadzono gwarancję najniższej emerytury, która wynika z zasad ubezpieczeniowych i wiąże się z powiązaniem aktywności zawodowej osób ubezpieczonych z przyczynianiem się do tworzenia dochodów Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez odprowadzanie do systemu emerytalnego należnych składek.

Oznacza to, że najniższa emerytura przysługuje pod warunkiem, że ubezpieczony ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Świadczenia z ubezpieczenia i zaopatrzenia emerytalnego przysługują tylko tym osobom, które spełniają wszystkie ustawowe warunki nabycia do nich prawa. Pozostałym osobom przysługują świadczenia wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Z wyrazami szacunku

Mikołaj Tarasiuk

Zastępca Dyrektora

Departamentu Rynku Pracy

/-podpisano elektronicznie-/

Sprawę prowadzi: Wojciech Pleciński

E-mail: Wojciech.plecinski@mriips.gov.pl

Telefon: 538117736